

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Wudawa žo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihičisłóčjeńni w Budyščinje a płaczi šchtwórtlětnje 2.— hr. bjes porta.

Quasimodogeniti.

1. Jan 5, 1—6.

Jutrowny čaš je sa wjele šwójbow wošebje wažny tehodla, dolež tu wopuščeža džěči šchulu a stupja po wobnowjenju šchě-
ježanšeho ducha won do žiwjenja, a tam stupja male džěči do
šhule, a stupja i tym do čaša, kotryž jini nadpołożuje přenje
šaroseže a pschisłuschnoseže. Tu kaž tam manny jako šchěsezi-
njo šwójatu pschisłuschnosež, jim wjednižy bjež, so bychu wo-
šale na prawym puczu. Tutu pschisłuschnosež pak budžemy
jenož potom móž prawje dopjelnicž, hdyž šami šejimny w šhlynej
wěrje a w luboseži te šhryštušej. Štejimny pak tał, dhi nama-
lamy prawu šhrobłosež i wojowanju, bjes kotrehož njebudžemy,
hdyž čžemy bjež prawu šchěsežijeno.

Wono wschaf njemóže hinał bjež, hdyž čžemy druhim šhčž
pošhlynenje w jich wojowanju pschěčžiwio wschemu, šchtož čžje
čłowjeła čžahnyčž na pucž štaženja, dha dhyrbimny šami kručže
šiacž. Tajka móž pschindže nam wot našeho šenjesa a šbožnika
šesuka šhryštuka. Tehodla reka tež sa naš, jeho šnacž wuknyčž,
kał wón w šwojej wulkej luboseži, kotraž šo tež teje šmjerče na
šhřižu sa naš njebojesche, naš i šebi čžehnje. Š wotkel dho
pschindže, so runje w našim čžahu šhyschimny tał wjele šrudneho,
so šhonimny, kał w tutym čžahu nush, kotryž mohł tał jara i temu
pomhacž, naš wučžisłěčž, šte lóšchty a žadosče bóle pschiběraju?
To leži na tym, so čłowjełojó šo šisłěče nješku doščž šakóžili na
šesom šhryšta. Šchto njeby wjedžal, so šmny štajnje wobdaczi
wot šphtowanja wschelateho waschnja. Šhny nješchěčžel, kiž čžje
naš džělicž wot Boha a njecha nam dacž i njemu pschindž, šwět
se šwojimi lóšchtami, šary šadam w naš, kiž naš wabi i temu,

šchtož šo nam špodoba, to šu možy, i kotrymiž dhyrbimny wschitžy
licžicž, a pschěčžiwio nim reka wojowacž, so bychu njedobye nad
nami. Wšěče, tutym mozam móhli šo podacž. Ale dži tola ras
i tym, kiž šu tał žiwi, praschej šo teho, kotremuž je jeho brjuch
jeho Bóh, abo tych, kiž steja w čžemnym hrěchu pschěčžiwio 6. šasni,
abo tych, kotrychž myšle steja jenož po rjanej drasče a čželnej
pysche, abo tych, kiž nahromadžuja bohatstwo na bohatstwo: pra-
schej šo jich, hacž šo čžuja šbožni, šbožowni! Trajazy, žohno-
wany měr dusche njenamafasch pola nich. Tutón měr pschindže
halkle tam, hdyž čłowjeł psches pschewinjenje tutych mozow šo
bližuje šwojemu Bohu. A tehodla reka sa naš, so dhyrbimny wojo-
wacž, wojowacž w tej moży, kotraž nam pschindže doščče.
A tutu móž namačamy jenicžy pola šenjesa šesom šhryšta.
W nim je pschisłcha do šwěta móž, kotraž pschewinje wschu móž
nješchěčžela, kotraž šo nam napschěčžiwio štaja. Šchto dhyrbjeli
šo tał dale boječž? Tu je šesuf, tón jutrowny kral horjesta-
wanja a noweho žiwjenja; daj šo tež ty wot njeho wabiečž, hdyž
praji i tebi: Šój sa mnu! Šěłł wschaf njeje wjazy našche wojo-
wanje bjes nadžije, bjes wuhlada, hdyž jenož wón nam pomha,
hdyž i njemu štejimny w luboseži a we wěrje.

W šhryštuku šesufu wschaf budže nam data móž došččeža.
We wojowanju dže w pošlednim kónzu wo tajke doščče. To
šmny wuknyčž móhli we wójnje. Wono šu tajžy bhli, kiž měnjachu,
so dhyrbjalo a mohlo šo kónž čžinicž wojowanja i tym, so ludy
šo mjes šobu rošččowachu wo tym, šchtož je bšsche do wojowanja
wjedlo. Wšěče, móžno by to dhyrbjalo bjež. Ale w tajkim měrje,
kiž šo natwari na tajkim šakóžku, by hižom šako ležal korjeń
i nowemu wojowanju, dolež w pošlednim kónzu dhyrbi tola jena
štrona móžnišcha bjež, so by potom tež mohla šchitowacž měr.

Trajazh mēr budže halle tam, hdyž jena strana směje dobyče na swojim boku. To je hižom nashonjenje, kotrež možemy pschezo sažo czinicž na tutej semi.

W naschim kšeseczijanskim, duchownym žiwjenju je runje tač. Pscheczivo nje-pscheczelskim mozam pschiindžemy halle potom k měrej, hdyž je na naschim boku dobyče. Nasche dobyče pač leži w tym, so Bože kasnje dzeržimy. So bychmy so njemylili: Bože kasnje dzeržecž je něšto wopravdžite czežke. Ale dzerž so jenož we mērje k twojemu Sbožnikaj Jesuzej Khrystuzej, dha placži tež sa tebe: „Pšchetož wschitko, sčtož so wot Boha je narodžilo, pschewinje šwět; a nascha nadžija je to dobyče, kotrež šwět je pschewinylo. Sčto je, kiž šwět pschewinje, kšiba tón, kiž wěri, so Jesuž Syn Boži je?“ Masch tuteho Jesuža sa twojeho pomoznika, spomnišch na to, so wón stajnje pschi tebi steji, dha budže tež tvoje wojowanje frónowane i wjekešym dobyčom, i kotrehož pschiindže tež tebi mēr tvojeje dusche.

A šy halle prawje šhorit, kajke bohastwo w tajkim mērje leži, dha tež ty so potom njebudžež wusamkneč wot pschihšusch-noseče, na kotruž hladachmy w spoczatku, ale budžež tež tvoje dže- cži satožicž na prawy podlož, kotruž je Jesuž Khrystuž, so nje- bychmy pschisčte na wopacžne pucže, ale so bychmy tež šame wojowale w prawym wojowanju a tač junu mēre dobyče, mjenujžy jih duchow šbožnoseč. To pač je to jena, sčtož nušne je. A temu dai Bóh šwoje žohnowanje psches Jesom Khrysta. Samjeń.

Ahwal teho Anjesa wschitko, sčtož wodnych ma!

Šlób: Šy dha, o Jesu mi žyle to woblicžo šhowal?

Ahwal teho Anjesa, sčtož Jeho we wutrobi nošy, Jeho wo šmilnoseč, mōž, pomoz, mēr, wodacže prošy. Bóh je ta mōž! šacžeri i wutrobny nōž, Wšcho sbožo nasche je w Bōšy!

Ahwal teho Anjesa, kač czinili Jemu šmy próžy — Wot mačoseče naž je šastarač wodnjo a w nožy, Wopominny to! Šchwo czinicž mējesche wscho, Wumoz naž i cžertowej možy.

Ahwal teho Anjesa, Bóh jandželow šwojich nam iczele, W luboseči Wótzowskej cžini nam dobrotow wjele! Šswěrnny je Bóh! wumōže šhubjeneho Wot šmjereče hrěchow a i hele.

Ahwal teho Anjesa, psches Khrysta masch džeczatštw Bože! Bōjmy dha k Bohu, Bóh cžini te czeže nam lože. Wulki je Bóh! Wón snaje dospočne wscho! We Bōšy nasche je sbože!

Ahwal teho Anjesa! A nam wēcžto to Wótzowe hlada! Wulka a šwjata a kražna je Anjesowa rada! Bóh je naš Anjes! Kšudych do njebjež čže wjesč! Kač wulka Boža je hnada!

Ahwal teho Anjesa, šo podaj do Božeje wole, Š Bohom dži dale, šo njeboj w naježemnišchim dōle Bóh je naš schit! šlych wschitkič budže wón šbicž! A Bohu šo dzeržmy cžim bóle.

Ahwal teho Anjesa pschěz' dale dži w Anjesowym njenje! Šštyščeže! ščtož Boha ma, štrošctny budž, njeboj šo ženje. Podrožnižy, zušnižy šachodni šmy, Kaž dolho žiwi na semi.

Ahwal teho Anjesa — wěrjazy! kač budže nam junu, Šbožny psches Khrystuža nje-pschiindže šudny džen k šudu. Šnada je to cžinila nad nami wscho, Psches hnažu žiwy ja budu!

Ahwal teho Anjesa, džak, šhwalba, cžečž Jemu wscha šluscha, Čžinič je i luboseče Anjes wscho sa tebe, o dušcha Šswjeczž Jemu šo! Lubuj Trojenicžteho Boha šhwal cžeto a dušcha!

Ahwal teho Anjesa džen pošledni tudy na semi Š Bohom dom džemy — šmjercž pschiindže, mōž cžělnu nam Bohu budž džak! W šwjatofu špěwamy tač Hlemi — Bóh je je šwojimi wschěmi!

Ahwal teho Anjesa! pschiindž Božo, šdzerž, pošyli nam wěru: Š wēcžneje šmjercže šy pomhal a wumohł naž šwěru! Šhwalba budž Čži! Do njebja k šebi naž wšmi, Š bēdženja domjedž naž k mēru. J. W.

Bo jutrach.

„To bēchu wopravdžite jutry sažo, Šandrijo!“ Šrawžez džēd Šowarjež šužodej tječi dženi jutrow wjecžor na šawžy pschēd šurjeni šēdžo rjekny. Šam bješadowašctaj kōždy wjecžor, hdyž bē nětko škōncžnje došha šyma nalēcžej dowolika, je šwojeje nalēt- nej wožiwjazej cžoplotu do kraja šacžahneč. Šolho wschaf to hiščeže njebē. Šēdy tač k jutram.

Šowar wša trubku i hluby a wotmolwi, troščku i hlōwu najo: „Jutry, haj, haj, jutry to sažo bēchu! To masch prawje, šužodže! Ale wopravdžite jutry, kač ty prajišch, drje tola niž cžiječe!“

„Niž? Ščto čžešch to i tym prajicž?“ Šrawž šnapiche- cžini, troščku šo džiwajo.

„To čžu prajicž“, Šowarjež Šandrij rjekny, „šo drje je Bóh wopravdžite jutry dač, dwojake wopravdžite jutry, ale. Šusta, ale ščto je je šwicežit, haj praj mi, ščto je wopravdžite jutry šwječžit w našchim kraju a ludu?“

„Ah, tač ty to mēnišch!“ Šusta Šrawž rjekny. „Šaj, wěšch, to wschaf je cži tajka wēž!“

„Šaj, tajka wēž, mōj luby Šusta!“ pschetorže šary Šowar šužoda. „Ale žana šchpaina, žana, kotrež mohł i lohkeje wutrobu rjez: to je mi wscho jena! Šara czežka, šta wēž to! Šaj, Bóh luby Anjes je nam dač wopominicž sažo tamny přeni dženi po šabacže, šo šo džiw wulki šta, ša našch Šbožnik i rowa štanty, a je tač nam tute jutry ščinič ša wopravdžite jutry. To rēka, ja cži praju, wschēm je je wón tajke wopravdžite jutry ščinič, ale je mēčž, mōj luby Šusta, je mēčž, to je druha wēžka, žyle druha!“

„To wschaf masch prawje, Šandrijo!“ pschihlošowasche Šrawžez džēd, šo džiwajo na šahorjenoseči štareho Šowarja. Šē tola Šowar šamo šabył, trubku cžahacž. Šaj a to šamo nje- pšiny, ale ju šymnu dale cžahajche, hdyž sažo šapocž, i ruku machajo:

„A prawje tež mam, hdyž rēcžu wo dwojakich wopravdži- tnych jutrach! Šlej, te druhe, te cžujesch šam na šebi. Čžoply wodnych pschirody cži praji, šo je wotuežila se šmjertneho španja a šo štawa k nowemu žiwjenju. Šohladaž tola tamle na tutón jahodowy pjeńcž. Čžichi pjatł hladachmoj na njón a prajach- moj šebi, šo njewē, hacž by abo njeby! A hlej, dženkša, jutry, kač šeleny hižo a kač mlōdny! Nješbu to wopravdžite jutry, kotrež k nowemu žiwjenju šbudžichu, sčtož mōrwe, sčtož tač jara dolho mōrwe lētša! A ščto je nam to tute jutry dač?! Šažo Bóh luby Anjes!“

„Šaj, Bóh luby Anjes! Ale lud jeho nješnaje!“ pschihlo- šowasche Šrawž, kotrehož bē Šowar se šwojeje šrēcžnitwoseču na- wabič, hšubšchemu jutrownemu wopominanju wscheho teho, sčtož jutrowne je.

„Nočže šnacž, šužodže, praj, nočže šnacž!“ šawola šary Šowar. Šrubku bē i hluby wšaf, šo by šo jemu šēpje rēcžalo.

Mješesche tola telko na wutrobje a to fušodže wjedžesche runje-
smyšleneho towaršcha s dawnych lět, s tych lět, hdžež zhy dom,
zyla mješ njedzeli a hwjaty džen do Božeho domu khodžesche, a
fušodneje Krawzez a Kowarjez domaj zhyle wěsče. A hižo rěče-
sche tež dale, njemyšleny tež psches džesčezi, kotrejž s doma pschistu-
pischtej a psches wotrocžka, kotryž nasdala pschi plocže stejesche.

„Čži jeni džě, čži praja, so ho to wscho žamo wot ho čžini,
ta žyla pschiroda, jeje wulka mudrosčž, jeje wubjerne sarjado-
wanje, jeje kražna, psychna rjanosčž! To je wscho žamo wot
ho! Haj, haj, o wy mudre hłowčžki, wy wulke rošomečžki! Bjes
waž drje haj a bjese wscheje wascheje pomozhy a jara mudreje
radhy, ale niz bjes Božej radhy a wole! Praj, pschecželo mojich
karych lět, praj, je to hinaf?!“

„Ně, hinaf njeje, ale srudne je, so žmy taš daloko pschischli!“
pschihłowawasche Krawz pschecželej, jemu ruku na ramjo polo-
žiwšchi.

„Njepraj: taš daloko! praj: taš do hłubiny, taš do čžem-
neho!“ Kowar jeho porjedži. „Na tym nježku tucži wjele-
mudri paš žami wina, ale tež čži wbohuschyžy, kiž s wschemu
praja: haj, haj, ně, ně! a nježku žymni ani čžopli, ale čži klu-
daschzy litwzy! Je lěče, je žyma, je jim to wscho jene. Tajkich
moht sa hłowu šhrabnyčž a jich tschascž, doniž ho jich wocži nje-
wocžinitej a njewidžitej kražnosčž Božej stwórbny a jich wutroba
něšcto njepytuje wo tym, so to wscho s mozy a po wole jeneho
wysche naž!“

Wotrocžk tulasche ho pschi tutych hłowach pschi plocže s twa-
rjenjej. Njebě jemu derje pschi tutych hłowach stareho muža
a nočžyšche tež, so byl něšak do tajseje rošmoty saplecženy. Tola
dale hacž s rōžkej twarjenja tež njeđžesche. Tam wosta stojo, so
by kōždeho hłowčžka wužlyšchal.

A stary Kowar rěčesche tež hižom dale, ho społojiwšchi je
pschihłowawazym nyganjom fušoda: „Hdyž paš je jich tajkichle
čžlowjekow wschudzom telko a jich tež mjes nami wježnjanami
a ratarjemii džěni a wjazy, potom bjes džitwa, so jich telko a telko
jutry tež hwjecži bjes našeho stanjeneho a živeho Šbōžnika
Jesuka Šhrystuža!“

„Džědo!“ pschetorže mašy hōlcžk džěda, „džědo, Jesuk Šhrystu-
ž je paš tola horje stanyš! Žandžel je to tola tam w prošdnym
rowje pschpowjedak, je wčžera duchowny w žyřwi prajil!“

„Haj, šawěsče, mōj žurko. naš Šbōžnik je horje stanyš!
Teho dla hwjecžimy my tola wschitzy hromadže tutōn hwjedžen
šči dny došho!“

„Haj, my drje tu hiščeže, fušodže!“ rjekny Krawz, „ale
šctož wčžera tu wo ššy widžach, to bě něšcto jara srudne.
Pomyšl žebi, wčžera dopođnja, na kemšchach, dželascštej dwě
hwōjbje wonkach na lizy, pomyšl žebi, wčžera, drugi džěni
jutrow, dopođnja! A tola nihdže žadny nusny čžadž, kiž by jich
s tomu čžeril!“

„To drje bēschtej dwě s tych pschicžehnjennyh němškich hwōj-
bow?“ ho Kowar woprašcha.

„Ha! hdže tež. Dwě šerbskej to bēschtej, kotrejž žmy žebi
do našchich dobrnych, šerbskich, pobožnych hwōjbow licžil!“

Kowar mjelcži. Krawz tež ničžo njepraji. Bě to mjelcženje
tuteju staržow, kaž mjelcženje pschi kaschču, do kotrehož žu lu-
beho položili.“

„Haj, ta šiwkosčž, kotrejž je wscho, wscho jene, to čžini“,
taš sapocža po šhwili Krawz, „a ta njewěra tež. Tuta ho čži po-
kasuje nětkole wošebje jako čžlowjeska mudrosčž a wučženosčž
abo tola pod mjenom tajseje, njech je druhdy tež žyle něšcto
druhe hacž mudrosčž a wučženosčž, abo tola pod mjenom tajseje,
njech je druhdy tež žyle něšcto druge, hacž mudrosčž a wučž-
nosčž! A s tomu nětko nowotarske wučžby, šelty a druge nje-

jašne mozy! To dyrbi tola žamo pschi šlōncžnym jutrym ra-
nju čži čžemne bēcž wscho, šctož widžišch!“

„To čži pravo bēcž dam!“ praji Kowar, žebi trubku sažo
šazelejo. Tež Krawzez džěd žebi žwoju pocža thčadž. Běchu ho
drje kuntwory do njeje dale, abo žnadž bē to šurjenje a pachanje
šwucžene kaž wschědna jědž abo žnadž mēnjeschtaj, so s tym te
džitwone kuntwory a muchi, kotrejž bēchu žimaj pschi tutej rošmot-
wje do myšlow pschilečžate, wotčžeritaj. Šlōncžnje bēschtej
trubzy šazelenej. Nētk mōžesche to s nowa ho sapocžecž, paš to
podnōrjowanje do šandžennyh lēpschich čžadžow, paš to rošmot-
wjenje wo tym wschēm, šctož nētkole žimascche myšl starych se
prjedawšchich čžadžow.

„Haj, šcto chzych prajicž, fušodže!“ sapocža Krawz. „Šel-
tow je pschezo hižo bylo, ale telko kaž nētkole tola niz, a to je se
šchodu!“

S najmješcha, Gusta, je nježmy tu pola naž taš mēli.
Ale prawje mašch, šctow je pschezo hižo doščž bylo. Šswjaty
Šawol žam je ho tola s tajkim abo s nēčžim podobnym hižo
bēdžicž mēl! Ale wěsch, čžeho dla wone nētkole pola naž Šser-
bow pschibēžka namašaja? Ta wina je ta žamžna, kaž na
pschiklad pschi dželanju na njedželškim a hwjatym dnju! Po-
božnosčž, wěra, bojosčž a lubosčž s Bohu a Šbōžnikaj šhubjuje ho
tež se šerbskich a ratarškich wutrowow a do nich šacžehnje nowo-
tarštwō. Šajke mjeno wone ma, je wscho jene, nowotarštwō je
a to jene, kiž stareje, wērneje wērny a pobožnosčž nima a lubosčž
tež niz, kotraž w jutrownym Šbōžniku lubuje Boha Wōtza a nje-
bjesku wēčžnosčž.“

„Ach!“ džesche Krawz, wēršch to ty, hdyž runje tež njedzeli
wusbēže a džělo na njedželškim dnju, na adventistow, kiž maja
njedzeli sa wschědny džěni a šabat hwjecža!“

„Ně, Gusta, na tutych žebi runje pomyšlil nježmy pschi
tym. A do žyla, wěsch, adventistow a jich adventismus, to
ničžo taš hwēt powalaze njeje!“

„Haj, ale!“

„Haj, ale! Ža wēm, so chžesch mi prajicž, so tu a tam jedny
pschipadnje, so tu a tam žim jedny pschiwijuje s wutrobu a se
mōšchju, tež mjes Šserbami, tež mjes šerbskimi ratarjemii!
Wěsch, to njeje hiščeže žhy hwēt, tež niz žyřkej a hiščeže mjenje
to žyle šchesežijanštwō, šaložene na Jesuka Šhrystuža, našeho
stanjeneho Šbōžnika. Šctož ho taš wot attaki adventistow po-
walicž da, tōn, haj, Gusta, ja njemōžu hinaf prajicž, tōn hiščeže
njestesche we wērje do Šhrystuža Jesuka, tōn ho hiščeže njebē-
šaložil na tōn rōžkny kamjeň, kotryž naš Šnjēs Jesuk je!“

„Haj, Šandrijo, tole žy mi žyle s wutrobny rěčžak. A jene
šlowo biblije drje ho nētkole sažo wospjetuje. Čžěšlojo žu tēn
rōžtowy kamjeň šacžikli, čži čžěšlojo, kotřiž nētkole twarja dom
adventistisheje gmejny, ale nih jenož a jenož na Jesuka ale tež
na škutki čžlowjekow. Woni pschetrjehja po mojim mēnjenju
šarisejow hiščeže. Šarisejow njesnajachu Jesuka Šhrystuža
hiščeže, čžile paš to po prawom dyrbjeli a praja džě tež so jeho
a bibliju lēpje šnaja hacž drugi!“

„A Gusta, kaž Jesuka Šhrystuža sa jenicžki šaložil wumože-
nja nimaja, taš tež niz sa jenicžki šaložil žwojeje wērny a žwojeho
předowanja bibliju, našeho hwjate pišmo! Šōdla, haj mi ho šda,
wsche biblije štajeja widženja a wučžby jeneje pēdariki, kotruž
maju sa profecžinu, kotraž je runje taš kaž Jan tōn ščeniš we
widženju widžala njebježa a wēčžnosčž!“

„Wostašmy tola pschi našchim starym wušnacžju, so jenož
ho šaložimy a twarimy na Šnjēsa Jesuka a na bibliju a so
jenož psches wērny šbōžni budžemy bjes šakonja škutkow, kaž to
hwjaty Šawol hižo je prajil. W Jesuku Šhrystuku je ho Wōh

